

26.95x34.88	1	30	עמוד	כותרת	גלובס -	05/2020	73046426-2
איגוד לשכות המסחרלשכת המסחר - 35010							

אל תחפשו אטרקציות: עובדי התיירות החווייתית נואשים למתווה יציאה מהמשבר

המלונאות מתחילה לחזור לשגרה, אבל עבור המעגל השני של ענף התיירות ההתאוששות אינה נראית באופק • רשימה חלקית: אלפי מורי דרך ועסקים - מהמצפה התת ימי באילת, דרך הלונה פארק ועד למתחמי טיפוס • ומה יעלה בגורל האטרקציות המבוססות בעיקר על תיירים מחו"ל

צ'ק אין

מיכל רז-חיימוביץ'

ענף התיירות היה הראשון להיפגע ממשבר הקורונה, והוא, כבר ידוע - יהיה האחרון להתאושש ממנו. אלא שגם בתוך הענף פועלים מעגלים שיתאוששו ראשונים וכאלה שההתאוששות שלהם אינה נראית באופק - אטרקציות, מורי דרך, ושלל עסקים שפוזרים ברחבי הארץ, קטנים ובינוניים - מהמצפה התת ימי באילת, עבור בלונה פארק ועד למתחם טרמפולינות או טיפוס. עשרות אלפי עובדים הוצאו לחל"ת, אחרים פוטרו והחזרה ההדרגתית לפעילות, נכון לעכשיו פוסחת על עסקים אלה.

"הצענו מתווה של תו סגול ברומה לעסקים אחרים, יש לנו שיח עם משרד התיירות והכלכלה אלא שבינתיים כל משרד מגלגל את הנושא למשרד אחר ואנחנו מחכים להחלטת ממשלה", אומר עו"ד עמיר עופר, מנהל התאחדות האטרקציות התיירותיות באיגוד לשכות המסחר. "גם אם מחר יגידו לנו לפתוח ללא עידוד לתיירי הפנים מטעם משרדי התיירות והבריאות - לא עשינו כלום".

כמו המלונאים שממתנינים להחלטת ממשלה שתאפשר להם לפתוח בריכות שחיה לפני חג השבועות, גם מבחינת העוסקים בענפי האטרקציות, שבועות ועוד אל פיטר הם מועדי יציאה שלהם הם שואפים. יתרה מכך הם מסתכלים ימינה ושאלה ומציפים שאלות שאין עליהן תשובות. כך למשל בשעה שחלק מאתרי רשות הטבע והגנים ואתרי קק"ל נפתחו למבקרים, אנשי האטרקציות לא מצליחים להבין למה אתרים דומים דוגמת החרמון - נותרו סגורים. "אתר החרמון מעסיק 450 עובדים - מתוכן 420 פוטרו ולא רק בגלל העונתיות. אלו נזקים עצומים". השאלות הן רבות ואת כולן מאפיין חוסר הגיון או נימוק שמנח את הדעת. "קניין פותחים אבל כדור פורח בפארק הירקון לא, יש לנו מקומות סגורים ויש שפתוחים ובכולם אפשר ליישם את ההנחיות כמו בקניון. בכל התכתובת שלנו לממשלה אני מציף את חוסר ההגיון הזה אבל לא מקבל מענה".

נזק המוערך ב-132 מיליון שקל בחודשיים

לפי אומדן שביצעה מחלקת מסיים וכלכלה בלשכה הזעיר כי הנזק לענף עומד על 132 מיליון שקל לחודשיים מרץ ואפריל. לפי עופר, "אין תכנית סיוע לעוסקים בענף אלא לפי הנוסחה

שפורסמה לעסקים. לא עשו התאמות נדרשות לעסקים קטגוריאליים. אנחנו ערוכים לפתוח בשבועות, אלא שבשלב זה אין אזכור לתאריך פתיחה לעסקים שלנו".

האטרקציות והמלונות אכן הולכים יד ביד, אלא שלכל אחד מהענפים הראגות שלו. לובי המלונאים מפעיל לחץ לפתיחת בריכות שחיה וחדרי אוכל, ואף הציג מתווה לאישור הממשלה לפיו בבריכת שחיה יישמר מרחק של 10 או 6 מ' בין השוהים במים (למעט למשפחות גרעיניות) ובחדרי האוכל המזון יוגש

עו"ד עמיר עופר: "קניין פותחים אבל כדור פורח בפארק הירקון לא. יש לנו מקומות סגורים ויש שפתוחים ובכולם אפשר ליישם את ההנחיות כמו בקניון. בכל התכתובת שלנו לממשלה אני מציף את חוסר ההגיון הזה אבל לא מקבל מענה"

לצלחות ויישמר מרחק. עד כמה ישים לשמור מרחק למשכשים בבריכת שחיה, לא ממש ברור אבל מה שברור למלונאים הוא שבלי בריכות הם לא ימהרו להרים את השאלטר לפני התג, דריף להם להשאיר את העובדים בחל"ת ולכוון לתחנה הבאה: חופשת הקיץ. לענף האטרקציות אין גם את האופק הזה. "עוד לפני חודש העברנו מתווה של תו סגול שנשען על העסקים", אומרת רווי רז מהנהלת התאחדות האטרקציות התיירותיות, כשהיא מציגה תמונה דומה לזו של עופר. "עוד כה רק זורקים אותנו ממקום אחד לשני כל אחד ובתכלס לא קורה כלום". גם רז זועקת לחוסר הגיון בקו פתיחת העסקים. "אנחנו מוכנים לקבל כל הגדרה, כולל הזמנה מראש של

מועד ביקור וכרטיסים. יש הרבה מקומות שיכולים לפעול במסגרת המגבלות".

"אפילו בסין כבר פתחו את דיסני"

תיירות הפנים היא העוגן שאליו נשואות עיני המלונאים והתיירים לפחות לשלב הראשון. האתגר לא פשוט. ראשית, קיים חשש בצידור להתקהלות ושנית - ההכנסה הפנויה נפגעה. בד בבד גם השמים מתחילים להיפתח והתחרות של התיירות הישראלית היא גם מול חבילת נופש בקפריסין. יו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד יצא בקריאה לכל הוועדים לנפוש בארץ ולקיים כנסים במלונות בישראל. על הפרגון ההדדי הזה בונה גם רז. "הצענו לחייב את כל הגופים הציבוריים והממשלתיים לנפוש בארץ ולשכירים במקום לשלם דמי הבראה, לתת חופשה בישראל. בייקשנו שיעזרו לנו להוריד את מחירי הכניסה לאתרים על ידי סבסוד חלקי כך שאם כרטיס כניסה מתומחר ב-70 שקל, שהממשלה תממן 20 שקל ונוכל למכור ב-50 שקל. אנחנו לא רוצים כסף כמענק אלא לצבוע אותו באופן שיעזור לנו לעודד את הפעילות העסקית. במקום לשלם מענקים של מאות אלפי אירו לחברות התעופה, שישקיעו את הכסף בעידוד תיירות פנים. אפילו בסין כבר פתחו את דיסני. יש אתרים שאם לא יפתחו או פארקי מים".

בתוך מעגלי האטרקציות הללו נמצאים אלפי עוסקים קטנים שקולם כמעט שאינו נשמע "מתוך מיליון המובטלים במשך כרבע הם אנשים מהענף", אומרת אילנה סלום, משפטנית ומנהלת השיוק בחברת התיירות הנכנסת עמיאל טורס. "יש מעגלים שלא

מקוטלגים כענף התיירות אבל גם הם נפגעו, זה רוכל בשוק, או סקיפר בכנרת שמישית צליינים או חברה להשכרת סאגווי לסיורים. מרגע שהתחלנו את המחאה פונים אלינו עוד ועוד עוסקים". ב-2019 נכנסו לישראל 4.55 מיליון תיירים שהשאירו בארץ לפי הערכות 23 מיליארד שקל. מספרים שעוד נתגעגע אליהם. לדברי סלום, "ההשפעה היא גדולה ממה שחושבים. זה ענף שהכפיל את עצמו ב-3 השנים האחרונות ולכן יותר סקטורים נכנסו למעגל".

מורי הדרך איבדו את הדרך

כ-8,000 מורי דרך רשומים במשרד התיירות, לפחות חצי מהם פעילים שהכנסתם ירדה לאפס באחת. "אנחנו רוצים להתקיים בכבוד ולמנף את התיירות הנכנסת כפי שלא נעשה אף פעם", אומר יוני שפירא, מורה דרך מזה 40 שנה ויוזם "מורשת דרך", ארגון מורי הדרך. "תיירות הקבוצות שבה הושקעו תקציבי השיוק לא תהיה רלוונטית בעתיד הקרוב וצריך להשקיע במטיילים העצמאיים (FIT). הממשלה צריכה להבין שרוב התשתית התיירותית מתבססת על העסקים הקטנים ושהקבוצות, בטח בשלב ראשון לא יבואו".

ממשרד הכלכלה נמסר בתגובה: "המשרד עומד בקשר רצוף עם מפעילי האטרקציות ופועל להכנת תו סגול ייעודי שיתאים לפעילותם ובתיאום הנדרש מול משרדי הבריאות והאוצר. כל החלטה באשר ללוחות הזמנים מחייבת הסכמה של גורמי המקצוע במשרד הבריאות והחלטה של הממשלה". תגובות משרדי התיירות והבריאות לא התקבלו. ●

עם הזינוק בתיירות, עוד סקטורים נכנסו למעגל

צילומים: אביעד שמואל, TLV Ballon, קייקי מעיין הגושרים